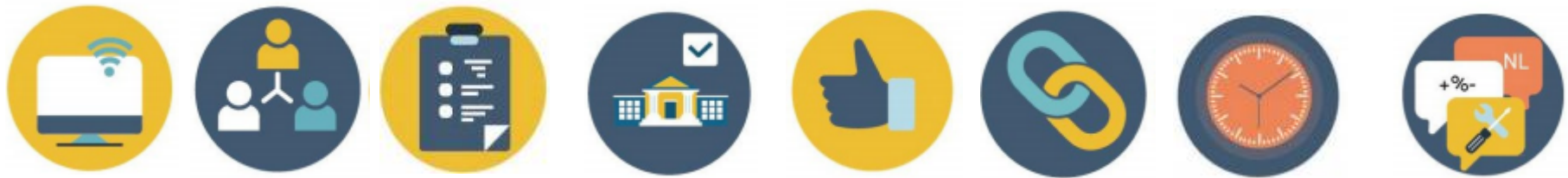

Veerkrachtig aan de slag met leervertraging - tips voor de leraar

In dit document bieden we **leraren** concrete tools, handvaten en inspiratie om het [advies van de pedagogische taskforce over leervertraging en welbevinden](#) in de klas- en schoolpraktijk toe te passen.

Via de links kom je terecht op de [website e-leren](#) van **OVSG** of andere relevante websites.

Blauw – dit kan je op het eind van dit schooljaar nog doen!

Groen – dit kan je bij de start van het nieuwe schooljaar doen!

Paars – dit doe je de hele tijd!

Cursief gedrukte tekst is vooral gericht naar het kleuteronderwijs.

Dit document is bedoeld voor de **leraar in de klas**.

We maakten ook een **versie op schoolniveau** want hier samen werk van maken is nog krachtiger. Kijk [hier](#) als je wil weten hoe je dit als school kan aanpakken of op zoek bent naar extra materialen. Klik [hier](#) voor het volledige advies van de taskforce.

INZETTEN OP EFFECTIEVE DIDACTIEK, OP BREDE BASISZORG EN VERHOOGDE ZORG EN OP REMEDIËRING EN TUTORING

ONDERWIJSTIJD OPTIMALISEREN: EFFICIËNTE, EFFECTIEVE DIDACTIEK

- *Blijf inzetten op de geïntegreerde aanpak en werk met thema's die kinderen aanspreken. Stimuleer de spreek- en taalkansen die tussen de kinderen ontstaan.*
- *Blijf gaan voor sterke taalonderwijs vanuit rijke (voor-)leesteksten. Kinderen leren veel van de wereld uit teksten en boeken.*
- *Laat een werkblad een neerslag zijn van concrete doe- en denkhandelingen. Draai het niet om!*
- *Gebruik je onderwijstijd zo efficiënt mogelijk: laat inoefening af en toe starten na een speeltijd zodat leerlingen meteen aan de slag kunnen.*
- *Stem je instructie en inoefening af op het doel van de les. Schrap oefeningen uit het werkboek die daartoe niet bijdragen.*
- *Geef meer inoefentijd om belangrijke leerinhouden vast te zetten. Gebruik de meest efficiënte oefeningen uit het werkboek of ontwerp er zelf.*
- *Laat leerlingen nog meer (per 2) samenwerken. Kijk bij wie het klikt en laat ze elkaar helpen.*
- *Geef moeilijke leerinhouden ofwel klassikaal opnieuw, ofwel via een verlengde instructie voor die leerlingen die het nodig hebben.*
- *Leerlingen kunnen zelf aan de slag met vervolgo opdrachten als een taak klaar is.*

- Ideeën didactiek kleuters
- Ideeën didactiek lager

WERKEN AAN GEDAALD WELBEVINDEN BIJ LEERLINGEN

- Durf de actuele situatie met kinderen te bespreken. Focus daarbij op de realiteit én op de kansen die het met zich meebrengt.
- *Speel en lach mee met de kinderen.* Zorg goed voor jezelf.
- Observeer kinderen doelgericht en ga met hen in gesprek, zowel bij positieve als negatieve ervaringen.
- Blijf zelf als leraar altijd positief.
- Vier feesten, verjaardagen en grappige gebeurtenissen binnen en buiten de klas.
- Organiseer 'buitenlessen' met veel activiteit voor de kinderen.
- Blijf kringgesprekken organiseren bij de start van de dag.
- Verras ouders met een 'corona-werkstuk' van hun kind.
- Vertel dat je altijd beschikbaar bent voor een gesprek als een kind het moeilijk heeft, als het nodig is op discrete wijze.
- Als het veilig kan, doe een uitstap of een trip waar het plezier voorop staat. Vergeet voor die keer het doel 😊.
- Ga vooral voor groepswerken binnen muzische activiteiten.
- Maak een overzicht van het welbevinden van de kinderen.
Gebruik dit bij de overgangsgesprekken naar volgend schooljaar.
- Maak er bij de start van het nieuwe schooljaar een feest van.
- Investeer volop in een positieve klassfeer en groepsvorming.

- Padlet kleuteronderwijs
- Klasement welbevinden

LEERSTOFSELECTIE VOOR ALLE VAKKEN EN SPECIALE AANDACHT VOOR NEDERLANDS, WISKUNDE EN FRANS

- *Geef veel spreekkansen aan alle kinderen. Taalzwakke kinderen geef je extra ondersteuning en meer spreekkansen.*
- *Stimuleer kinderen om hun doe-activiteiten te begeleiden met taal: doe mee, stel (open) vragen, gebruik zelf veel taal ...*
- *Leg het leerplan naast je methode. Bekijk welke leerinhouden zeker nog aan bod moeten komen.*
- *Maak van je lessen MMWT vooral actieve lessen.*
- *Organiseer je lessen Nederlands en wiskunde doelgericht. Selecteer die oefeningen die sterk bij het doel aansluiten.*
- *Maak afspraken rond doelen en leerinhouden. Maak een overzicht van leerinhouden die beperkter aan bod kwamen en die nog extra instructie of aandacht verdienen bij de start van volgend schooljaar.*
- *Respecteer de onderwijstijd voor taal (Nederlands en Frans) en wiskunde. Bekijk het op weekbasis en zorg dat er voldoende en efficiënte lessen aan bod komen.*
- *Ga bij de start van het schooljaar op leerlingniveau na welke inhouden beheerst zijn. Neem een toets af en analyseer die grondig. Je weet dan welke lessen je moet hernemen of welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben.*

- Inspiratie doelselectie en prioritering kleuter
- Inspiratie doelselectie en prioritering lager

SPECIALE AANDACHT VOOR EVALUATIE EN ORIËNTATIE EINDE SCHOOLJAAR

- *Observeer je kinderen vanuit een positieve blik. Gebruik de gegevens uit het kindvolgsysteem om onderbouwde uitspraken te doen.*
- *Het boek 'Samen over de drempel' biedt handvaten voor doordachte overgangsgesprekken van K3 naar L1. Je directeur heeft dit boek.*
- *Bespreek in overgangsgesprekken kinderen altijd vanuit kansen en oplossingen. Spreek ook met de kinderen zelf.*
- *Stem je eindtoetsen af op de behandelde leerinhouden. Interpreteer de resultaten in het licht van de leerkansen van het kind.*
- *Breng ouders tijdig op de hoogte van de toetsperiode.*
- *Evalueer met een brede blik: prestaties op toetsen en leerlingenwerk, inzet en attitude, eigen oordeel van het kind ...*
- *Fundeer en ondersteun je uitspraken met objectieve gegevens van leerlingprestaties uit toetsen en leerlingenwerk.*
- *Neem toetsen taal en wiskunde af bij de start van het nieuwe schooljaar. Gebruik de resultaten om je lessen af te stemmen op de beginsituatie van de klas en van het individuele kind.*
- *Tip: stuur een (e-)postkaart naar de kinderen als bedankje voor het fijne schooljaar!*

- Inspiratie faire kansen voor alle leerlingen

LEERPRESTATIES, WELBEVINDEN EN MOTIVATIE MONITOREN

- *Doelgerichte observaties (ik kijk gericht wat kinderen kunnen) maken je sterker om de leerprestaties van elk kind correct in te schatten. Speel heel vaak mee met de kinderen.*
- *Houd gesprekjes met kinderen over wat ze leuk vinden, wat ze wel of niet al kunnen, waarom we leuke dingen doen in de klas ...*
- **Organiseer gesprekken met kinderen of doe een bevraging met je klas: hoe voelt elk kind zich in de klas.**
Ga aan de slag met de resultaten: wat kan je als leraar zelf bijsturen, met welke kinderen ga je in gesprek om het positieve gevoel te behouden of ernaartoe te groeien.
- *Gebruik (gestandaardiseerde) toetsen om de prestaties van je klas te vergelijken met andere klassen. Breng je sterke kanten en groeikansen in beeld en doe er iets mee.*
- *Noteer belangrijke gegevens en zorg dat je ze systematisch kan doorgeven en bespreken met je collega's.*
- *Gebruik ook ICT-middelen om zorgzaam met data om te gaan. Ze helpen je vooral om je aanbod zo goed mogelijk op maat van je klas en van een kind uit te werken.*
- **Gebruik gegevens om kinderen verder te helpen, niet om ze in een bepaalde zone of groep te 'droppen'.**

**PROFESSIONALISEREN IN DIGITALE DIDACTIEK
EN BLENDED LEARNING EN EFFECTIEF
AANWENDEN VAN DIGITALE TOOLS**

- Je leerde ongetwijfeld veel bij in digitale toepassingen en didactiek. Integreer het geleerde ook de volgende jaren in je klaspraktijk.
- Leer samen met de kinderen in welke situatie digitale toepassingen het leren bevorderen en ondersteunen.
- Gun jezelf als leraar voldoende 'leer'tijd, ga actief op zoek naar professionaliseringskansen met je schoolteam.
- Digitale toepassingen kunnen je als leraar ondersteunen bij een extra instructie of herhaling voor één of enkele kinderen. Hierbij is denkwerk nodig voor je klasorganisatie.
- Sta open voor de digitale evolutie en integreer ze in jouw didactische expertise. Ook dat kan met vallen en opstaan.

- Digitale middelen voor lesmateriaal
- Klascement - digitale tools kiezen

OOK SCHOLEN HEBBEN RECHT OP EEN FAIRE EVALUATIE

- Houd jezelf de spiegel voor over jouw klasaanpak tijdens corona. Durf trots te zijn op jezelf en je aanpak, durf ook kritisch te zijn en te leren waar het nog anders kan.
- Leervertraging kan je wegwerken. Blijf investeren in de meest efficiënte en effectieve aanpak in je klas voor elk kind van je klas. Ook jij blijft elke dag een 'lerende' in de klas.
- Het kind staat op de eerste plaats. Maar jij bent een goede tweede. Zorg voor je kinderen, jezelf en je collega's.
- Een sterk schoolteam gaat in gesprek over wat er toe doet in de school: het kind in zijn brede leren en ontwikkelen.
- Jij bent lid van een lerend team. Als leraar ben je bij uitstek iemand die gelooft in de kracht van leren.
- Blijf gaan voor (onderwijs-)kwaliteit en hoed je voor deze twee dwaze uitspraken: 'het is oud, daarom is het goed' en 'het is nieuw, daarom is het beter' 😊.